

СТРУКТУРА НА ПАТНАТА МРЕЖА И НЕЈЗИНОТО ВЛИЈАНИЕ ВРЗ РАЗВОЈОТ НА ТУРИЗМОТ ВО ОПШТИНА ДОЈРАН

Цане Котески¹, Владимир Китанов²

Апстракт

Во научниот труд ќе биди претставена структурата на локалната патна мрежа во ОП. Дојран по населени места по патни правци и нејзиното влијание врз развојот на туризмот со:

Основни податоци за локалниот пат: нумерирање на патот, должина на патот во (км), број на делници, вид на коловоз, ширина на коловозот во (м).

Податоци за објекти, состојба и вид на коловозна конструкција: дебелина на коловозната конструкција горен слој со тампон и асвалт, состојба на коловозна покривка, останати параметри.

Останати параметри: класа на сообраќајно оптоварување, големина на сообраќај, вкупно вложени финансиски средства за изградба, годишни средства за одржување, потребни финансиски средства за санација и модернизација, техничка документација, проектирање на класа на сообраќајно оптоварување, проектирање големина на сообраќај, број на жители на населени места што ги поврзува локалниот пат.

Компании кои вршат автобуски линиски и такси превоз на патници на територијата на ОП. Дојран.

Природни потенцијали и ресурси: Дојранско езеро.

Клучни зборови: структура на локалната патна мрежа, податоци за локалните патишта, параметри, природни потенцијали и ресурси, автобуски и такси превоз.

Abstract

In the scientific paper will be a structure represented the local road network in the OP. Dojran in population places on the roads and its impact on the development of tourism by:

Basic data on the local road: the numbering of road, length of road (km), number of sections, type of pavement, width of the carriageway (m).

Data objects, condition and type of pavement construction: thickness of road construction upper buffer layer and asphalt, condition of pavement cover, other parameters.

Other parameters: class of traffic load, size of traffic, the total invested funds for the construction, annual maintenance funds needed funds for repairs and modernization, technical documentation, design of a class of traffic load, traffic design size, number of inhabitants settlements that connects local time.

Companies that perform bus line and taxi transport of passengers within the territory of the OP. Dojran.

Natural potentials and resources: Dojran Lake.

Key words: structure of the local road network, data on local roads, preferences, natural potentials and resources, bus and taxi transport.

ВОВЕД

Општина Дојран се наоѓа во јужниот дел од Република Македонија, на македонско – грчката граница која зафаќа површина од 132 км². Општината се наоѓа на бреговите од Дојранското Езеро, преку кое од источната страна се граничи со Република Грција, сместена меѓу планините Беласица (1883 м.н.в.) од север, планината Круша (860 м.н.в.Р.Грција) од исток и Карабалија (697 м.н.в.) од запад.

Езерото има пречник од 9 км во должина и 7 км во ширина. Езерото се наоѓа на надморска височина од 148 м.н.в. додека брегот од западната страна се наоѓа на 160-250 м.н.в.

Општината е составена од 13 административни единици: Нов Дојран, Стар Дојран, Сретеново, Фурка, Црничани, Николик, Ѓопчели, Куртамзали, Дурутли, Органцали, Севендекли, Цумабос и Чаушли.

Сл. 1. Географска положба на ОП. Дојран
Picture. 1. Geographical position of the OP. Dojran

Општина Дојран од Скопје е оддалечена 166 км, од Гевгелија 38 км, од Струмица 45 км, од Солун во Република Грција 81 км. Солунскиот аеродром е најблизок и се наоѓа на 100 км, додека скопскиот аеродром е оддалечен 141 км. Солунското пристаниште е најблиско во Р.Грција кое е оддалечено 81 км. Најблиската железница се наоѓа на 38 км која се наоѓа во Гевгелија. Општина Дојран има две пошти, 1402 телефонски претплатници и во ОП. Дојран непостои локално јавно радиодифузно претпријатие. Најголема важност за ЛС Дојран имаат населбата Стар Дојран како централно место и главен туристички локалитет и населбата Нов Дојран, како најголема рибарска населба на брегот од Дојранското Езеро.

1. Населби, население, големина на атарите и оддалеченост на населбите од ОП. Центар.

За да видиме колкав е бројот на населбите, населението, големината на атарите и оддалеченоста на населбите од ОП. Центар ќе се послужиме со податоците од табела бр.1

Таб.1. Големина на населбите по број на жители според последниот попис од 2002година, површина на атарот во км² и оддалеченост од ОП.Центар Дојран во (км).

Регион	Општина	Ред. бр.	Населено место	Бр.на жители	Површина во км ²	Оддалеченост во (км) од ОП.Центар
ЈИ	Дојран	1	Нов Дојран	1100	0.8	4
ЈИ	Дојран	2	Дурутли	16	0.02	31
ЈИ	Дојран	3	Гопчели	155	0.07	9
ЈИ	Дојран	4	Гумабос	1	0.02	33
ЈИ	Дојран	5	Курта мзали	121	0.06	32
ЈИ	Дојран	6	Николик	541	1.2	11
ЈИ	Дојран	7	Органѓали	21	0.03	33
ЈИ	Дојран	8	Севендели	3	0.02	33
ЈИ	Дојран	9	Сретеново	278	0.75	0
ЈИ	Дојран	10	Стар Дојран	400	1	0
ЈИ	Дојран	11	Фурка	570	0.30	17
ЈИ	Дојран	12	Црничани	221	0.07	9
ЈИ	Дојран	13	Чаушли	1	0.02	33

Извор на податоци: РЗС.Скопје, Население по пол и возраст и старосни групи по населби 2002, К.Н.11.

- Полова структура, национална структура, бр.на население по населби 2002, К.Н.10.

2. Број на домаќинства според типот, големината и составот

Во рамките на ЛС. Дојран вкупниот број на домаќинства кои опстојуваат изнесува 1020 односно 0,18 % од домаќинствата во Македонија. Просечниот број членови на домаќинство изнесува 3,4. Според типот на домаќинства постојат 883 семејни и 137 несемејни домаќинства. Процентуалната структура на семејни домаќинства изнесува: едносемејни 76,4% и повеќе семејни 10,2%, додека кај несемејните домаќинства има: 12,5% самечки и со повеќе членови 1,0%. Вкупниот број на семејства изнесува 990 од кои: брачен пар венчани со деца 62,3%, брачен пар венчани без деца 27,6%, мајки со деца 7,6%, татковци со деца 1,4%, невенчани парови со деца 0,4%, невенчани парови без деца 0,7%.

3. Сообраќајна инфраструктура на ОП. Дојран

Низ територијата на ОП.Дојран поминува меѓународниот пат кон Република Грција. На територијата на општината постои граничниот премин Стар Дојран кон Дојрани во Република Грција кој за регионот значи порта кон Европа и другите континенти.

ОП. Дојран сообраќајно е поврзана со регионалните патни правци:

П - 604 (Стари Дојран – Струмица),

П - 110 (Удово – Валандово) и

П – 111 (Гевгелија – Богданци – Дојран), со кои се поврзува со афтопатот Скопје – Гевгелија (Е – 75) кој преставува дел од ЕУ коридорот 10.

Градската патна инфраструктура ја сочинуваат:

- асфалтирани патишта 205.000 м;
- локални патишта 9000 м;
- регионални патишта 7000 м;
- меѓународни патишта 25.000 м;

За да видиме како изгледа локалната патна мрежа во ОП. Дојран по патни правци ќе се послужиме со податоците од табелите: 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 и 10.

Таб.2. Основни податоци за локалната патна мрежа по патни правци во ОП.Дојран.

Основни податоци за локален пат- Дојран - Црничани									
Податоци за: местоположба, должина, банкени, податоци за објекти, состојба и вид на коловозна конструкција									
Нумерирање на патот L-1	Должина L:4,6km	бр.на делници: 3	Б.р.на а Делница: L1,1	Должина на делница 2,8 км	Банкени Состојба :-добра -средна -лоша	Вид на кол овоз Асвалт	Ширин на коло воз 3,5 м	коло-возна покривка Добра : 80	Коло - возот е добар и граден 2004 г.
Останати параметри									
Големина на сообраќај						4 класа			
Вкупно вложени финанс.средства за изградба						6.900.000.00 МКД			
Финансиски средства за санација и модернизација						-За модернизација 1.000.000 МКД			
Проект						има			
Број на жители на населени места штоги поврзува локалниот пат						4.000			
Природни потенцијали и ресурси						Дојранско езеро			

Извор на податоци: ОП.Дојран, одделение за патишта.

Таб.3. Основни податоци за локалната патна мрежа по патни правци во ОП.Дојран.

Основни податоци за локален пат- Дојран - Цричани									
Податоци за: местоположба, должина, банкини, податоци за објекти, состојба и вид на коловозна конструкција									
Нумерирање на патот L-1	Должина L:4,6km	бр.на делници: 3	Б.р.на Делница: L1,2	Должина на делница 0,4 км	Банкини Состојба: -добра -средна -лоша	Вид на коловоз Асвалт	Ширина на коловоз 3,5 м	коло-возна покривка Добра: 50	Коло Возотево слаба состојба со пукнатини, треба нов слој асфалт
Останати параметри									
Големина на сообраќај						4 класа			
Вкупно вложени финанс.средства за изградба						1.500.000.00 МКД			
Финансиски средства за санација и модернизација						-За санација 500.000.00 МКД			
Проект						нема			
Број на жители на населени места што ги поврзува локалниот пат						4.000			
Природни потенцијали и ресурси						Дојранско езеро			

Извор на податоци: ОП.Дојран, одделение за патишта.

Таб.4. Основни податоци за локалната патна мрежа по патни правци во ОП.Дојран.

Основни податоци за локален пат- Дојран - Цричани									
Податоци за: местоположба, должина, банкини, податоци за објекти, состојба и вид на коловозна конструкција									
Нумерирање на патот L-1	Должина L:4,6 km	бр.на делници: 3	Б.р.на Делница: L1,3	Должина на делница 1,4 км	Банкини Состојба: -добра -средна -лоша	Вид на коловоз Асвалт	Ширина на коловоз 3,5 м	коло-возна покривка Добра: 50	Коло Возотево слаба состојба со пукнатини, треба нов слој асфалт
Останати параметри									
Големина на сообраќај						4 класа			
Вкупно вложени финанс.средства за изградба						4.500.000.00 МКД			
Финансиски средства за санација и модернизација						-За санација 500.000.00 МКД			
Проект						нема			
Број на жители на населени места што ги поврзува локалниот пат						4.000			
Природни потенцијали и ресурси						Дојранско езеро			

Извор на податоци: ОП.Дојран, одделение за патишта.

Таб.5. Основни податоци за локалната патна мрежа по патни правци во ОП.Дојран.

Основни податоци за локален пат- Дојран - Фурка									
Податоци за: местоположба, должина, банкини, податоци за објекти, состојба и вид на коловозна конструкција									
Нумер ирање на патот L-2	Должина L: 5.4 km	бр.на делници:3	Б.р.на Делница: L2,1	Должина на делница 1,7 км	Банкини Состојба: -добра -средна -лоша	Вид на коловоз Асв-алт	Ширина на коловоз 4 м	коловозна покривка Добра: 60	Коло Возот е во добра состојба граден 1992г. со7% угорница
Останати параметри									
Големина на сообраќај						4 класа			
Вкупно вложени финанс.средства за изградба						5.100.000.00 МКД			
Финансиски средства за санација и модернизација						-За санација 300.000.00 МКД			
Проект						има			
Број на жители на населени места што ги поврзува локалниот пат						1.000			
Природни потенцијали и ресурси						Дојранско езеро			

Извор на податоци: ОП.Дојран, одделение за патишта.

Таб.6. Основни податоци за локалната патна мрежа по патни правци во ОП.Дојран.

Основни податоци за локален пат- Дојран - Фурка									
Податоци за: местоположба, должина, банкини, податоци за објекти, состојба и вид на коловозна конструкција									
Нумер ирање на патот L-2	Должина L: 5,4 km	бр.на делници:3	Б.р.на Делница: L2,2	Должина на делница 1,2 км	Банкини Состојба: -добра -средна -лоша	Вид на коловоз Асв-алт	Ширина на коловоз 3,5 м	коловозна покривка Добра: 80	Коло Возот е во добра состојба граден 2006г.
Останати параметри									
Големина на сообраќај						4 класа			
Вкупно вложени финанс.средства за изградба						3.600.000.00 МКД			
Финансиски средства за санација и модернизација						-За санација 300.000.00 МКД			
Проект						има			
Број на жители на населени места што ги поврзува локалниот пат						1.000			
Природни потенцијали и ресурси						Дојранско езеро			

Извор на податоци: ОП.Дојран, одделение за патишта.

Таб.7. Основни податоци за локалната патна мрежа по патни правци во ОП.Дојран.

Основни податоци за локален пат- Дојран - Фурка									
Податоци за: местоположба, должина, банкини, податоци за објекти, состојба и вид на коловозна конструкција									
Нумерирање на патот L-2	Должина L: 5,4 km	бр.на делници:3	Б.р.на Делница: L2,3	Должина на делница 2,5 км	Банкини Состојба: -добра -средна -лоша	Вид на коловоз земјен	Ширина на коловоз 4 м	коловозна покривка Добра: /	Коловозот е тампониран
Останати параметри									
Големина на сообраќај						5 класа			
Вкупно потребни финанс.средства за изградба						7.500.000.00 МКД			
Финансиски средства за санација и модернизација						-За санација 300.000.00 МКД			
Проект						нема			
Број на жители на населени места што ги поврзува локалниот пат						1.000			
Природни потенцијали и ресурси						Ниско стеблеста шума			

Извор на податоци: ОП.Дојран, одделение за патишта.

Таб.8. Основни податоци за локалната патна мрежа по патни правци во ОП.Дојран.

Основни податоци за локален пат- Дојран - Ѓопчели									
Податоци за: местоположба, должина, банкини, податоци за објекти, состојба и вид на коловозна конструкција									
Нумерирање на патот L-3	Должина L: 1,9 km	бр.на делници: 1	Б.р.на Делница: L.3	Должина на делница 1,9 км	Банкини Состојба: -добра -средна -лоша	Вид на коловоз асв - алт	Ширина на коловоз 3,5 м	коловозна покривка Средна : 50	Коловозот е спаѓа во средна категорија
Останати параметри									
Големина на сообраќај						5 класа			
Вкупно потребни финанс.средства за изградба						6.300.000.00 МКД			
Финансиски средства за санација и модернизација						-За санација 200.000.00 МКД			
Проект						нема			
Број на жители на населени места што ги поврзува локалниот пат						200			
Природни потенцијали и ресурси						Ниско стеблеста шума			

Извор на податоци: ОП.Дојран, одделение за патишта.

Таб.9. Основни податоци за локалната патна мрежа по патни правци во ОП.Дојран.

Основни податоци за локален пат- Дојран - Куртамзали									
Податоци за: местоположба, должина, банкени, податоци за објекти, состојба и вид на коловозна конструкција									
Нумерирање на патот L-4	Должина L: 8,8 km	бр.на делници:2	Б.р.на Делница: L-4.1	Должина на делница 7,5 км	Банкени Состојба: -добра -средна -лоша	Вид на коловоз коло воз планин. пат	Ширина на коловоз 2 м	коловозна покри вка многу лоша: 0	Коловозот треба да се гради во три фази
Останати параметри									
Големина на сообраќај						5 класа			
Вкупно потребни финанс.средства за изградба						26.200.000.00 МКД			
Финансиски средства за санација и модернизација						-За санација 200.000.00 МКД			
Проект						нема			
Број на жители на населени места што ги поврзува локалниот пат						200			
Природни потенцијали и ресурси						Ниско стеблеста шума			

Извор на податоци: ОП.Дојран, одделение за патишта.

Таб.10. Основни податоци за локалната патна мрежа по патни правци во ОП.Дојран.

Основни податоци за локален пат- Дојран - Куртамзали									
Податоци за: местоположба, должина, банкени, податоци за објекти, состојба и вид на коловозна конструкција									
Нумерирање на патот L-4	Должина L: 8,8 km	бр.на делници:2	Б.р.на Делница: L-4.2	Должина на делница 7,5 км	Банкени Состојба: -добра -средна -лоша	Вид на коловоз коло воз асфалт	Ширина на коловоз 3 м	коловозна покри вка средна: 40	Коловозот спаѓа во средна катег.
Останати параметри									
Големина на сообраќај						5 класа			
Вкупно потребни финанс.средства за изградба						3.900.000.00 МКД			
Финансиски средства за санација и модернизација						-За санација 300.000.00 МКД			
Проект						нема			
Број на жители на населени места што ги поврзува локалниот пат						200			
Природни потенцијали и ресурси						Ниско стеблеста шума			

Извор на податоци: ОП.Дојран, одделение за патишта.

Според податоците од табелите гледаме дека пропустите што се направени во изминатите 40 години на неинвестирање во патната инфраструктура и денес негативно се одразуваат врз економскиот и туристичкиот развој на ОП. Дојран.

4. Јавен превоз во ОП. Дојран

Јавниот превоз во ОП. Дојран претставува проблем, т.е поради малиот број на жители на општината, поготово надвор од туристичката сезона, не може да привлече компании кои би можеле да инвестираат т.е. да побараат редовни автобуски линии.

а) Редовни автобуски линии за превоз на патници во ОП. Дојран се:

- Стар Дојран – Гевгелија – поаѓање во 7,45 од Стар Дојран (Амиго-Компани-Гевгелија);
- Стар Дојран – Гевгелија – поаѓање во 14,00 од Стар Дојран (Амиго-Компани-Гевгелија);
- Стар Дојран – Скопје – поаѓање во 13,30 ч., (Млаз Богданци);
- Од Скопје - Стар Дојран поаѓање во 14,00 ч., (Млаз Богданци);
- Стар Дојран – Скопје – поаѓање во 5,45 ч., (Стефани Валандово);
- Од Скопје - Стар Дојран поаѓање во 17,00 ч., (Стефани Валандово);
- Во Недела: Стар Дојран – Скопје – поаѓање во 17,00 ч., (Стефани Валандово);

Во летниот период за време на главната туристичка сезона од јули – август постојат посебни линии кои тргнуваат наутро од градовите: Кочани, Струмица и Гевгелија и истите автобуси се враќаат во попладневните автобуси. Со оглед на тоа дека се работи за сезонски превоз немаме точно време на поаѓање.

б) Такси компании кои легално вршат превоз на патници во ОП. Дојран се:

- ДПТУ ТОНИ АСЛ Нов Дојран ДООЕЛ- обавува такси превоз со лесно патничко возило;
- ДПТУ КАБИ Нов Дојран- обавува такси превоз со лесно патничко возило;
- ЛМ – Компани Фурка врши превоз на ученици и линии по договор врши превоз на работници;
- Форти – Давас Нов Дојран врши превоз на ученици и линии по договор врши превоз на работници.

Во ОП. Дојран непостои организиран јавен градски превоз.

ЗАКЛУЧОК

1. Осовременувањето на патната инфраструктура треба да продолжи на целата територија од општината.
2. За време на главната туристичка сезона патната инфраструктура во Стар Дојран располага со мал обем на пропусливост на сообраќај.
3. Недостасува паркинг простор за време на туристичката сезона.
4. Да се воведи градски сообраќај за време на туристичката сезона со неколку мали туристичко панорамски автобуси кои ќе се обраќаат кружно на секој 30 минути.

5. Да се воведат повеќе такси возила за време на главната туристичката сезона каде општината би помогнала со плаќање на ниски даноци или со посебни мерки на субвенционирање.
6. Да се изгради современа обиколница околу Дојранското езеро.
7. ОП.Дојран да формира свое претпријатие за превоз на патници и стоки.

ЛИТЕРАТУРА

1. Андрејевиќ, М.(1988): Што се случува во Дојранската котлина и со Дојранското езеро.
2. Кајдамов, К.(2006): Дојран низ вековите.
3. Лепавцов, А.(2002): Вистината за Дојранското езеро.
4. ОП.Дојран (2007): Одделение за патишта.
5. РЗС. Скопје.(2009): Транспорт, туризам и други услуги, Статистички преглед 8.4.10.04. 669.
6. РЗС. Скопје.(2011): Транспорт, туризам и други услуги, Статистички годишник на Република Македонија, Стр. 502 – 553.
7. Стојанов, Р.(2002): Дојранско езеро феномен на природата.
8. Тасев, М., Р.(2004): Дојранска историја.